Minnesanteckningar_vt19m1
(20190121)

Terminens första samtal. Alla som deltagit i höstterminens samtal fortsatte. En ny deltagare; vi är nu tolv i vår grupp.

Inget ämne var förberett så jag tog ett ensidigt initiativ. Mycket av medieutrymmet den senaste tiden har upptagits av politik och den långdragna regeringsbildnings-processen. Därför, tänkte jag, att om vi någon gång skall prata svensk partipolitik så är det nu.
Jag hade förberett fyra frågor som att reflektera över.

1. Är höger/vänsterdimensionen i svensk politik fortfarande relevant?

Definitionen höger/vänster var inte så lätt. Och vad är egentligen mitten undrade en deltagare. Är det fråga om överklass/underklass, rik/fattig. Kan vi koppla begreppen till kapitalism eller socialism. Har stad- landsbygdsdimension eller utbildningsnivån någon relevans? Säkert är blockpolitiken och höger/vänsterbegreppen någon slags kombination av ovanstående, men ibland kan man undra om vi har fastnat i begrepp som inte längre har någon relevans. Det finns andra politiska dimensioner som kanske har större relevans, t ex GAL-TAN-skalan (Grön, Alternativ, Liberal resp Traditionell, Auktoritär, Nationalistisk).
Finns det något sätt att få in miljö- migrations och kulturfrågor i höger/vänsterskalan? Frågorna blev många, men utan att besvara dem enades vi om att politiken dragit åt höger och att högerpopulismen har varit på frammarsch senaste tiden. Då kom vi in på en annan definitionsfråga: Vad är egentligen populism?
Är det inte rimligt att politikerna på ett enkelt sätt försöker förklara och reda ut samhällsproblem, pedagogiskt och vältaligt? Jo visserligen - enades vi om - men populism är väl ända att övertyga människor om att det finns enkla lösningar på komplexa problem. Typ det svenska samhället rasar samman om vi tar emot flyktingar, eller bygger vi en hög mur eller effektiva stängsel så slipper vi invandringsbekymren, eller den globala uppvärmningen är naturliga klimatfluktuationer som vi människor inte påverkar eller kan göra så mycket åt, eller ny teknik kommer att lösa våra problem.

2. I Sverige, i likhet med många andra länder i världen, ökar klyftorna. Varför är det så – trots att de flesta (?) egentligen önskar motsatsen?

Först måste vi klargöra inom vilket tidsspann vi rör oss och vilka slags klyftor vi talar (ekonomisk/utbildningsmässig/kön/ras/nationalitet/religion)
På solkungens, Ludvig den XIV´s, tid var det inte särskilt jämställt. Tanken var att jämföra utvecklingen i Sverige under senaste halvseklet.
Flertalet av oss var av den uppfattningen att de ekonomiska klyftorna ökat och att flertalet medborgare egentligen önskar motsatsen. Det finns också många som i tal säger sig vilja minska klyftorna men intresset för detta minskar i takt med ökad rikedom.
Aktiebolagskonstruktionen och det finansiella systemet medför ett dolt ägande som i sin tur ackumuleras och hierarkier bildas. Avregleringen av finansmarknaden som skett på senaste tiden har definitiv gynnat redan rika. Det är en illusion att tro att vi har ett utjämnande skattesystem i Sverige. Faktiskt är det tvärtom – Sverige är i många stycken ett skatteparadis. Information och öppenhet om löner har visat sig snarare trigga än hålla tillbaka löneökningar för högre chefer.
Men vanligt folk då; varför röstar dom inte på partier som vill utjämna skillnaderna? Ett svar som kanske har sin riktighet är att de flesta människor har annat att tänka på (barn, arbete, spel och dobbel, internet, TV, resor, reparera hemma, stress mm mm) och är inte så intresserade eller insatta i politik. Ett annat svar är att de som bestämmer och har makten är inte intresserade av utjämning.

Till en viss gräns kan de flesta acceptera att det finns skillnader, men inte alldeles för orimligt stora

(arbetare vs direktör – typ 1:130). För artister och elitidrottare är vi benägna att acceptera höga löner eller gager, men de som arbetar eller tjänar pengar på pengar eller förhandlar sig till orimliga pensionsavtal tycker vi får för mycket.
Om man lyckas i arbetslivet hänger det ofta samman med om man valt rätt utbildning eller yrke.

3. Gör din bedömning hur det kommer att gå för partierna i svensk politik i kommande val. Använd pil upp eller ner!

Vi gjorde övningen spontant och utan att behöva motivera. Alla var inte helt överens men tendenserna var slående:
Inget av de partier som nyligen enats och Stefan Löfvin som statsminister ökade. Det gjorde däremot partierna på kanterna (v resp kd och sd)

4. Hur ser du på Carl Schlyters argument för att lämna Miljöpartiet?

Jag spelade upp ett 5 min långt inslag från P1-morgon, dagen efter regeringsbildningen.

Olika åsikter fördes fram:

- ✓ *Klyftor skapar otrygghet*
- ✓ *Trygghet skapar förutsättningar att verkligen lösa problem*
- ✓ *Bättre att ha en positiv vision om samhällsutvecklingen är att basera sin politik på avståndstagande för något (sd)*
- ✓ *Utopiskt tänkande som Schlyter ägnar sig åt*
- ✓ *Tänker Schlyter rätt när han ifrågasätter arbetslinjen?*
- ✓ *Angeläget att skapa välstånd inte bara tänka på fördelning*
- ✓ *Varför inte stanna kvar i mp och kämpa på?*
- ✓ *Hur skulle mp egentligen ha agerat? Hade det varit bättre om Kristersson blivit statsminister, beroende av sd?*
- ✓ *Var finns egentligen oppositionen till den nya regeringen, v eller på högerkanten? V är ju bakbundna*
- ✓ *Kanske opinionsbildning på sikt är viktigare än att sitta vid makten här och nu.*

Vid kommande samtal, 4 februari, talar vi om ämnena pacifism och skuld.
Jag beställer Hararis nyutkomna bok, 21 tankar om det 21:a århundradet och meddelar när den finns att hämta på Studiefrämjandet.